

USTAWA

z dnia ..... r.

o nadzorze publicznym nad stosowaniem cen transakcyjnych

Rozdział 1

Podmiot i przedmiot opodatkowania

Art. 1

1. Ustawa określa zasady nadzoru publicznego nad stosowaniem cen transakcyjnych oraz prawa i obowiązki podmiotów stosujących te ceny.
2. Przepisy ustawy stosuje się z uwzględnieniem ratyfikowanych umów międzynarodowych, będących źródłem prawa powszechnie obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 2

Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) podatniku podatku dochodowego – rozumie się przez to podatnika w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- 2) podatku dochodowym – rozumie się przez to podatek dochodowy w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne;
- 3) podmiocie krajowym – rozumie się przez to podatnika podatku dochodowego mającego siedzibę (zarząd) lub miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) podmiocie zagranicznym – rozumie się przez to podatnika podatku dochodowego mającego miejsce zamieszkania albo siedzibę (zarząd) za granicą;
- 5) zagranicznym zakładzie – rozumie się przez to:

- a) stałą placówkę, poprzez którą podmiot mający miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa, wykonuje całkowicie lub częściowo działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności oddział, przedstawicielstwo, biuro, fabrykę, warsztat albo miejsce wydobywania bogactw naturalnych,
- b) plac budowy, budowę, montaż lub instalację, prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot mający miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa,
- c) osobę, która w imieniu i na rzecz podmiotu mającego miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli osoba ta ma pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów i pełnomocnictwo to faktycznie wykonuje
  - chyba że umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, stanowi inaczej;
- 6) właściwym organie podatkowym – rozumie się przez to organ podatkowy właściwy w sprawach podatku dochodowego od osób prawnych lub podatku dochodowego od osób fizycznych lub organ kontroli skarbowej w rozumieniu ustawy z dnia z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 ze zm.);
- 7) Ordynacji podatkowej – oznacza to ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60 ze zm.);
- 8) transakcjach - rozumie się przez to umowę lub umowy dotyczące nabycia lub zbycia towarów bądź praw majątkowych lub świadczenia usług;
- 9) ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych – rozumie się przez to ustawę z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 74, poz. 397 ze zm.);
- 10) ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych – rozumie się przez to ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 ze zm.);
- 11) ustawie o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne – rozumie się przez to ustawę z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 1998 r. Nr 144, poz. 930 ze zm.).

Art. 3

1. Jeżeli:

- 1) podmiot krajowy bierze udział bezpośrednio lub pośrednio w zarządzaniu przedsiębiorstwem położonym za granicą lub w jego kontroli albo posiada udział w kapitale tego przedsiębiorstwa, albo
- 2) podmiot zagraniczny bierze udział bezpośrednio lub pośrednio w zarządzaniu podmiotem krajowym lub w jego kontroli albo posiada udział w kapitale tego podmiotu krajowego, albo
- 3) te same osoby prawne lub fizyczne równocześnie bezpośrednio lub pośrednio biorą udział w zarządzaniu podmiotem krajowym i podmiotem zagranicznym lub w ich kontroli albo posiadają udział w kapitale tych podmiotów

- oraz gdy w wyniku takich powiązań zostaną ustalone lub narzucone warunki różniące się warunków, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty, i w wyniku tego podmiot nie wykazuje dochodów albo wykazuje dochody niższe od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymienione powiązania nie istniały – dochody danego podmiotu oraz należny podatek określa się bez uwzględnienia warunków wynikających z tych powiązań.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy podmioty określone w ust. 1 ukrywają podstawę opodatkowania.

Art. 4

1. Dochody, o których mowa w art. 3, określa się w drodze oszacowania, stosując następujące metody:
  - 1) porównywalnej ceny niekontrolowanej;
  - 2) ceny odprzedaży;
  - 3) rozsądnej marży („koszt plus”).
2. Jeżeli nie jest możliwe zastosowanie metod wymienionych w ust. 1, stosuje się metody zysku transakcyjnego.
3. Jeżeli właściwy organ podatkowy wyda, na podstawie przepisów Ordynacji podatkowej, decyzję o uznaniu prawidłowości wyboru i stosowania metody ustalania ceny transakcyjnej między podmiotami powiązаныmi, stosuje się metodę w niej wskazaną w zakresie określonym w tej decyzji.

Art. 5

1. Przepisy art. 1-4 stosuje się odpowiednio, gdy:
  - 1) podmiot krajowy bierze udział bezpośrednio lub pośrednio w zarządzaniu innym podmiotem krajowym lub w jego kontroli albo posiada udział w kapitale innego podmiotu krajowego, albo
  - 2) te same osoby prawne lub fizyczne równocześnie bezpośrednio lub pośrednio biorą udział w zarządzaniu podmiotami krajowymi lub w ich kontroli albo posiadają udział w kapitale tych podmiotów.
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku świadczeń między spółkami tworzącymi podatkową grupę kapitałową w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 6

W przypadku, gdy podmiot krajowy dokonuje transakcji z podmiotem mającym miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju wymienionym w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 17, a warunki ustalone w takiej transakcji odbiegają od warunków, jakie ustaliłyby między sobą niezależne podmioty i w wyniku tego podmiot krajowy nie wykazuje dochodów lub wykazuje dochody w zaniżonej wysokości – dochody podmiotu krajowego określa się w drodze oszacowania, stosując metody określone w art. 4 ust. 1 i 2; przepisy art. 14 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych lub art. 19 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych stosuje się odpowiednio.

Art. 7

1. Przepisy art. 5 stosuje się również do powiązań o charakterze rodzinnym lub wynikających ze stosunku pracy albo majątkowych pomiędzy podmiotami krajowymi lub osobami pełniącymi w tych podmiotach funkcje zarządzające lub kontrolne albo nadzorcze, oraz jeżeli którakolwiek osoba łączy funkcje zarządzające lub kontrolne albo nadzorcze w tych podmiotach.
2. Przez pojęcie powiązań rodzinnych, o których mowa w ust. 1, rozumie się małżeństwo oraz pokrewieństwo lub powinowactwo do drugiego stopnia.

Art. 8

1. Udział w kapitale innego podmiotu, o którym mowa w art. 1 i 3, ma miejsce gdy dany podmiot bezpośrednio lub pośrednio posiada w kapitale innego podmiotu udział nie

mniejszy niż 5% na podstawie prawa własności albo jakiegokolwiek innego tytułu niż własność.

2. Określając wielkość udziału pośredniego, jaki podmiot posiada w kapitale innego podmiotu, przyjmuje się, że jeżeli jeden podmiot posiada w kapitale drugiego podmiotu określony udział, ten drugi posiada taki sam udział w kapitale tego innego podmiotu w tej samej wysokości; jeżeli wartości te są różne, za wysokość udziału pośredniego przyjmuje się wartość niższą.

Art. 9

Przepisy art. 3 i art. 4 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy określaniu części dochodu podatnika podatku dochodowego podlegającego ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, prowadzącego działalność poprzez położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zakład, podlegającej przypisaniu temu zakładowi.

Art. 10

1. Jeżeli dochody podatnika będącego podmiotem krajowym zostaną przez administrację podatkową innego państwa uznane za dochody powiązanego z podatnikiem podmiotu zagranicznego i zaliczone do podlegających opodatkowaniu dochodów tego podmiotu zagranicznego, w celu wyeliminowania podwójnego opodatkowania dokonuje się korekty dochodów podatnika będącego podmiotem krajowym, jeżeli przepisy właściwych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, taką korektę przewidują.
2. Korekta dochodów, o której mowa w ust. 1, służy określeniu dochodów podatnika będącego podmiotem krajowym, jakie byłyby przez ten podmiot uzyskane, gdyby warunki handlowe lub finansowe ustalone z podmiotem zagranicznym, o którym mowa w ust. 1, odpowiadały warunkom, jakie byłyby uzgodnione między podmiotami niezależnymi.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do podmiotu zagranicznego posiadającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagraniczny zakład, w zakresie dochodów uzyskanych za pośrednictwem tego zakładu i uwzględnionych w jego dochodach.
4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do transakcji pomiędzy podmiotami krajowymi.

Rozdział 2

Dokumentacja cen transakcyjnych

Art. 11

Podatnicy podatku dochodowego dokonujący transakcji z podmiotami powiązаныmi w rozumieniu art. 3 i 5, lub transakcji, w związku z którymi zapłata należności wynikających z takich transakcji dokonywana jest bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, są obowiązani do sporządzenia dokumentacji podatkowej takiej (takich) transakcji, obejmującej:

- 1) określenie funkcji, jakie spełniać będą podmioty uczestniczące w transakcji (uwzględniając użyte aktywa i podejmowane ryzyko);
- 2) określenie wszystkich przewidywanych kosztów związanych z transakcją oraz formę i termin zapłaty;
- 3) metodę i sposób kalkulacji zysków oraz określenie ceny przedmiotu transakcji;
- 4) określenie strategii gospodarczej oraz innych działań w jej ramach – w przypadku, gdy na wartość transakcji miała wpływ strategia przyjęta przez ten podmiot;
- 5) wskazanie innych czynników – w przypadku, gdy w celu określenia wartości przedmiotu transakcji uwzględnione zostały te czynniki;
- 6) określenie oczekiwanych przez podmiot obowiązków do sporządzenia dokumentacji korzyści związanych z uzyskaniem świadczeń – w przypadku umów dotyczących świadczeń (w tym usług) o charakterze niematerialnym.

Art. 12

1. Obowiązek, o którym mowa w art. 11, obejmuje transakcję lub transakcje między podmiotami powiązаныmi, w których łączna kwota (lub jej równowartość) wynikająca z umowy lub rzeczywiście zapłacona w roku podatkowym łączna kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość:
  - 1) 30.000 euro – w przypadku świadczenia usług, sprzedaży lub udostępnienia wartości niematerialnych i prawnych, albo
  - 2) 50.000 euro – w pozostałych przypadkach.
2. Obowiązek sporządzenia dokumentacji, o którym mowa w ust. 1, obejmuje również transakcję, w związku z którą zapłata należności wynikająca z takiej transakcji dokonywana jest bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania, siedzibę

lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującą szkodliwą konkurencję podatkową, jeżeli łączna kwota (lub jej równowartość) wynikająca z umowy lub rzeczywiście zapłacona w roku podatkowym łączna kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość 20.000 euro.

Art. 13

1. Dokumentację, o której mowa w art. 12 ust. 1, sporządza się zgodnie ze stanem rzeczywistym (rzetelność), oraz zgodnie z przepisami prawa (niewadliwość).
2. W przypadku gdy dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest sporządzona niezgodnie ze stanem rzeczywistym (nierzetelna), uznaje się, że podatnik nie posiada tej dokumentacji.
3. W przypadku gdy dokumentacja, o której mowa w ust. 1, jest sporządzona niezgodnie z przepisami prawa (wadliwa), podatnik na żądanie organu podatkowego w terminie 7 dni od dnia doręczenia żądania usunięcia wadliwości ma możliwość usunięcia wadliwości tej dokumentacji. W przeciwny razie uznaje się, że podatnik nie posiada tej dokumentacji.

Art. 14

1. Podatnicy przekazują zbiorczą informację o dokumentacji, o której mowa w art. 11 i 12, zwaną „zbiorczą informacją o cenach transakcyjnych”, dyrektorowi urzędu kontroli skarbowej właściwemu do nadzoru nad stosowaniem cen transakcyjnych. Zbiorcza informacja przekazywana jest drogą elektroniczną do 25 dnia miesiąca następującego po zakończeniu roku podatkowego podatnika.
2. Na żądanie właściwych organów podatkowych podatnicy są obowiązani do przekazania w formie pisemnej dokumentacji, o której mowa w art. 11 i 12, w terminie 7 dni od dnia doręczenia żądania tej dokumentacji przez te organy.

Art. 15

Wyrażone w euro wielkości, o których mowa w art. 12, przelicza się na walutę polską po średnim kursie ogłaszającym przez Narodowy Bank Polski, obowiązującym w ostatnim dniu roku podatkowego poprzedzającego rok podatkowy, w którym została zawarta transakcja objęta obowiązkiem, o którym mowa w art. 11.

Art. 16

Przepisy art. 11-15 stosuje się odpowiednio do podatników podatku dochodowego podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, prowadzących działalność poprzez położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagraniczny zakład.

Art. 17

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia wykaz krajów i terytoriów stosujących szkodliwą konkurencję podatkową; sporządzając wykaz krajów i terytoriów, minister właściwy do spraw finansów publicznych uwzględnia w szczególności treść ustaleń w tym zakresie podjętych przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

Art. 18

Minister właściwy do spraw finansów publicznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw informatyzacji, określi w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres danych zawartych w zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych;
- 2) format elektroniczny zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych oraz układ informacji i powiązań między nimi zgodnie z przepisami o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne;
- 3) sposób przesyłania zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych za pomocą środków komunikacji elektronicznej;
- 4) rodzaje podpisu elektronicznego, którym powinny być opatrzone zbiorcze informacje o cenach transakcyjnych.

Rozdział 3

Określanie dochodu podmiotu powiązanego

Art. 19

1. Właściwe organy podatkowe, określając dochód podmiotu powiązanego, szacują go w wysokości, jaką określiłyby między sobą niezależne podmioty.
2. Oszacowanie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności wszelkiego rodzaju transakcje, w wyniku których dochodzi do przeniesienia własności lub przekazania do

używania dóbr materialnych i niematerialnych oraz udzielania pożyczek (kredytów) i świadczenia usług oraz realizacji wspólnych przedsięwzięć.

Art. 20

1. Właściwe organy podatkowe określają wartość rynkową przedmiotu transakcji między podmiotami powiązаныmi w oparciu o dostępne dla tych organów informacje, mogące mieć wpływ na określenie tej wartości.
2. Przy ustalaniu wartości rynkowej przedmiotu transakcji oraz określaniu na tej podstawie dochodu organy podatkowe zapewniają podatnikom możliwość czynnego udziału w każdym stadium postępowania, a w szczególności przedstawienia tym organom dokumentów, notatek oraz innych danych, na podstawie których dokonywana była kalkulacja ceny.
3. Przy ustalaniu wartości rynkowej przedmiotu transakcji właściwe organy podatkowe nie biorą pod uwagę okoliczności, które nie mogły być znane stronom transakcji w dniu jej zawarcia, a które – jeśli byłyby znane – mogłyby powodować określenie przez strony wyższej lub niższej wartości przedmiotu takiej transakcji.

Art. 21

1. Jeżeli w transakcji (transakcjach) między podmiotami powiązаныmi ustalone zostały warunki mniej korzystne dla jednego z podmiotów od warunków, jakie ustaliłyby podmioty niezależne, a jednocześnie w innej transakcji (transakcjach) między tymi samymi podmiotami określone zostaną warunki bardziej korzystne dla tego podmiotu, właściwe organy podatkowe nie dokonują korekty cen przedmiotów takich transakcji, w przypadkach, gdy mniejsze korzyści uzyskane w związku z pierwszą transakcją (transakcjami) są skompensowane większymi korzyściami uzyskanymi w związku z tą inną transakcją (transakcjami).
2. Kompensatę, o której mowa w ust. 1, należy uznać za zgodną z warunkami rynkowymi, jeżeli takiej kompensaty dokonałyby podmioty niezależne.

Art. 22

1. Jeżeli właściwy organ podatkowy określi, na podstawie art. 3-11, dochód podatnika w wysokości wyższej (stratę w wysokości niższej) niż zadeklarowana przez podatnika w związku z dokonaniem transakcji, o których mowa w art. 12, a podatnik nie przedstawi tym organom dokumentacji podatkowej bądź przedstawi dokumentację podatkową, która jest

nierzetelna, różnica między dochodem zadeklarowanym przez podatnika a określonym przez te organy jest podstawą opodatkowania.

2. Podstawę opodatkowania określa się zgodnie z ust. 1 również w przypadku, gdy podatnik nie wykazał dochodu do opodatkowania, a właściwy organ podatkowy taki dochód określił, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Podstawą opodatkowania jest również różnica między kwotą straty określonej przez organ podatkowy a kwotą straty zadeklarowanej przez podatnika - w przypadku, gdy podatnik nie ujawnia dochodu.

Art. 23

1. Stawka podatku dla podatników podatku dochodowego wynosi 50 % podstawy opodatkowania określonej zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2.
2. Stawka podatku dla podatników podatku dochodowego wynosi 31 % podstawy opodatkowania określonej zgodnie z art. 22 ust. 3.

Art. 24

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb określenia dochodów w drodze oszacowania oraz sposób i tryb eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych, uwzględniając w szczególności wytyczne Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, a także postanowienia Konwencji z dnia 23 lipca 1990 r. w sprawie eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych oraz Kodeksu postępowania wspierającego skuteczne wykonanie Konwencji w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych (Dz. Urz. UE C 176 z 28.07.2006, str. 8-12).

Rozdział 4

Przepisy końcowe

Art. 25

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 25 i 25a skreśla się;

2) art. 30d skreśla się.

Art. 26

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 ust. 1 w pkt 18) kropkę zastępuje się przecinkiem;
- 2) w art. 2 ust. 1 po pkt 18) dodaje się pkt 19) w brzmieniu: „nadzór nad stosowaniem cen transakcyjnych”.

Art. 27

W ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r., Nr 74, poz. 397 ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 9a skreśla się;
- 2) art. 11 skreśla się;
- 3) art. 19 ust. 4 skreśla się.

Art. 28

Do postępowań dotyczących określania dochodów podmiotów powiązanych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 29

Ustawa wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU USTAWY O NADZORZE NAD STOSOWANIEM CEN
TRANSAKCYJNYCH

1. Potrzeba i cel projektowanej ustawy.

Wprowadzenie do ustawodawstwa polskiego **przepisów antytransferowych**, ograniczających respektowaną przez współczesne ustawodawstwa zasadę swobody przepływu kapitału, jest niezbędne, aby zapobiec lub chociaż zminimalizować wywóz kapitału i nadwyżek finansowych za granicę w celu ucieczki od opodatkowania, a także do wyeliminowania działania na szkodę działających w Polsce firm. Takie ograniczenia, zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Cadbury Schweppes¹, są dopuszczalne, jeżeli prowadzą do przeciwdziałania obchodzeniu prawa przez podatników. Ustawodawstwo naszego kraju w powyższym zakresie, mimo że formalnie istnieje od wielu lat, jest bardzo ubogie i daleko odbiega od wypracowanych wzorców w wiodących państwach Unii Europejskiej. Z tego względu zadaniem projektowanej ustawy jest równocześnie uporządkowanie i skodyfikowanie przepisów dotyczących cen transakcyjnych już istniejących w polskim systemie prawnym, jak również wprowadzenie nowych rozwiązań mających na celu usprawnienie i uszczelnienie polskiego systemu podatkowego w zakresie przeciwdziałania stosowaniu w obrocie gospodarczym cen transakcyjnych stających się w istocie cenami transferowymi.

Aby wprowadzić odpowiednie regulacje mające chronić dochody krajowe przed ich transferem oraz chronić przedsiębiorstwa przed ukrytą ich dekapitalizacją (wrogim drenażem), należy określić zasady nadzoru nad stosowaniem cen transakcyjnych, a zwłaszcza:

- 1) **stworzyć lub zredefiniować** zasady oraz kryteria określające **praktyki transferowe** dla potrzeb podatków dochodowych,
- 2) **znowelizować zasady nadzoru publicznego nad transferami kapitałowymi** – w celu ujawnienia **działań na szkodę** spółek oraz interesu publicznego,
- 3) wprowadzić **opodatkowanie likwidacji przedsiębiorstw** w celu przeniesienia ich miejsca siedziby na terytorium innego państwa („**podatek wyjścia**”),
- 4) wprowadzić efektywne regulacje krajowe mające na celu **zwalczanie szkodliwej konkurencji podatkowej o charakterze międzynarodowym**,

---

¹ C-196/04

5) **dostosować**, a zwłaszcza **unowocześnić inne przepisy**, które dziś nie chronią naszej gospodarki przed nadmiernymi lub szkodliwymi transferami.

2. Zarys dotychczasowych polskich rozwiązań prawnych i propozycja zmian.

Obecnie regulacje dotyczące zagadnienia stosowania cen transakcyjnych znajdują się zarówno w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych jak i w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych. Proponowana regulacja redefiniuje zasady oraz kryteria określające praktyki transferowe dla potrzeb podatków dochodowych oraz umieszcza je w jednej, czytelnej ustawie. Dodatkowo proponuje się wprowadzenie nowej instytucji – zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych – której celem być lepsza kontrola ich stosowania oraz ewentualne bardziej efektywne wykrywanie oszustw podatkowych na tym tle.

3. Informacja o rozwiązaniach stosowanych w innych krajach.

Regulacje dotyczące stosowania cen transakcyjnych znajdują się w większości ustawodawstw państw europejskich. W większości przypadków są to jednak regulacje będące częścią ustaw dotyczących podatków dochodowych.

4. Szczegółowa charakterystyka przepisów nowelizacji.

W art. 1 określony został przedmiot projektowanej ustawy, którym jest określenie zasad nadzoru publicznego nad stosowaniem cen transakcyjnych oraz praw i obowiązków podmiotów stosujących te ceny, natomiast w art. 2 zamieszczony jest słowniczek ustalający sposób interpretacji wyrażeń użytych w ustawie. Projektowana ustawa wskazuje (art. 3), kiedy występują i czym są w sensie prawnym „**cenę transakcyjną**” oraz określa sposób zachowania podatników podatku dochodowego, którzy dokonali transakcji, w których doszło do ich zastosowania. W takich przypadkach, jeżeli w wyniku istniejących między kontrahentami powiązań zostaną ustalone lub narzucone warunki różniące się od warunków, które ustaliłyby między sobą niezależne podmioty, i w wyniku tego podmiot nie wykazuje dochodów albo wykazuje dochody niższe od tych, jakich należałoby oczekiwać, gdyby wymienione powiązania nie istniały – dochody danego podmiotu oraz należny podatek określa się bez

uwzględnienia warunków wynikających z tych powiązań, za pomocą wskazanych w projektowanej ustawie metod szacowania. Takie same zasady znajdują zastosowanie w przypadku ukrycia podstawy opodatkowania.

Ustawa przewiduje następujące metody oszacowania (art. 4):

1) Metoda porównywalnej ceny niekontrolowanej – polega ona na porównaniu ceny ustalonej w transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi, z analogiczną ceną ustaloną w transakcji między podmiotami niezależnymi, i na tej podstawie następuje określenie wartości przedmiotu transakcji zawartej między podmiotami powiązаныmi. Za porównywalne uważać można takie transakcje, w których żadna z ewentualnych różnic pomiędzy porównywanymi transakcjami lub pomiędzy podmiotami zawierającymi te transakcje nie mogłaby w sposób istotny wpłynąć na cenę przedmiotu takiej transakcji na wolnym rynku lub można dokonać racjonalnie dokładnych poprawek eliminujących efekty takich różnic. W przypadku, kiedy możliwe jest zastosowanie metody porównywalnej ceny niekontrolowanej, metodę tę stosuje się w pierwszej kolejności przed innymi metodami.

2) Metoda ceny odprzedaży – polega na obniżeniu ceny określonej w transakcji danego podmiotu z podmiotem niezależnym, dotyczącej dóbr lub usług nabytych uprzednio przez ten dany podmiot od podmiotu z nim powiązanego, o marżę ceny odprzedaży. Tak ustalona cena może być uważana za cenę rynkową określoną w transakcji danego podmiotu z podmiotem z nim powiązanym. Marża ceny obejmuje wydatki bezpośrednie i wydatki pośrednie, jakie poniósł dany podmiot w związku z tą transakcją, oraz odpowiednią dla tego typu transakcji stopę zysku. Marża ceny odprzedaży nie obejmuje wydatków stanowiących równowartość ceny przedmiotu transakcji oraz kosztów ogólnych zarządu, to jest kosztów działania jednostki jako całości oraz kosztów zarządzania tą jednostką. Przy określaniu wysokości marży ceny odprzedaży uwzględnia się w szczególności:

- czynniki związane z upływem czasu pomiędzy pierwotnym zakupem a odprzedażą, w tym dotyczące zmian na rynku w zakresie kosztów, kursów walut, inflacji,
- zmiany stanu i stopnia użycia rzeczy lub praw będących przedmiotem transakcji
- wyłączne prawo odprzedawcy do sprzedaży określonych rzeczy lub praw, mogące wpływać na decyzję o zmianie marży.

3) Metoda rozsądnej marży (tzw. metoda „koszt plus”) – polega ona na ustaleniu ceny sprzedaży rzeczy i praw a także świadczenia usług w transakcji danego podmiotu z podmiotem powiązanym na poziomie odpowiadającym sumie kosztów bezpośrednio związanych z

nabyciem od podmiotu niezależnego lub wytworzeniem we własnym zakresie przedmiotu transakcji i odpowiedniego zysku wynikającego z warunków rynkowych i wykonywanych przez te podmioty funkcji oraz kosztów pośrednich, wyłączając koszty ogólne zarządu, czyli kosztów działania jednostki jako całości oraz kosztów zarządzania tą jednostką. Marżę ustala się poprzez odniesienie do poziomu marży, jaką ten sam podmiot stosuje w porównywalnych transakcjach z podmiotami niezależnymi, lub marży stosowanej w porównywalnych transakcjach przez podmioty niezależne.

W przypadku, gdy nie jest możliwe zastosowanie żadnej z wyżej wymienionych metod, ustawa przewiduje zastosowanie **metody zysku transakcyjnego**, polegającej na określeniu dochodów na podstawie zysku, jakiego racjonalnie mógłby oczekiwać dany podmiot uczestniczący w transakcji. Wskazane zostało dodatkowo, że jeżeli właściwy organ podatkowy, na podstawie przepisów z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa², wyda decyzję o uznaniu prawidłowości wyboru i stosowania metody ustalania ceny transakcyjnej między podmiotami powiązаныmi, stosuje się metodę w niej wskazaną w zakresie określonym w tej decyzji.

Przedstawione wyżej rozwiązania miałyby zastosowanie także w przypadkach występowania „krajowych cen transakcyjnych”, tj. pomiędzy podmiotami powiązаныmi będącymi podmiotami krajowymi (art. 5).

W art. 6 projektowana ustawa zawiera regulacje dotyczące transakcji z podmiotami mającymi siedzibę lub zarząd w tzw. „**rajach podatkowych**”, czyli krajach wymienionych w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 17. Kiedy warunki ustalone w takich transakcjach odbiegają od warunków, jakie ustaliłyby między sobą niezależne podmioty i w wyniku tego podmiot krajowy nie wykazuje dochodów lub wykazuje dochody w zaniżonej wysokości, wówczas dochody podmiotu krajowego określa się w drodze oszacowania. Stosuje się w tym celu metody wskazane wyżej, tj. metody: porównywalnej ceny niekontrolowanej, ceny odprzedaży oraz rozsądnej marży ("koszt plus"), a w ostateczności metodę zysku transakcyjnego. Odpowiednie zastosowanie znajdują również przepisy z art. 14 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych³ lub art. 19 ustawy z dnia 26 lipca 1992 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych⁴, dotyczące sposobu określenia rynkowej wartości przedmiotu transakcji.

---

² Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, ze zm.

³ Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, ze zm.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 51, poz. 307, ze zm.

W projektowanej ustawie krajowymi podmiotami powiązаныmi są również podmioty, między którymi występują powiązania o **charakterze rodzinnym** lub wynikającym ze stosunku pracy albo powiązania majątkowe pomiędzy podmiotami krajowymi lub osobami pełniącymi w tych podmiotach funkcje zarządzające lub kontrolne albo nadzorcze oraz jeżeli którakolwiek osoba łączy funkcje zarządzające lub kontrolne albo nadzorcze w tych podmiotach (art. 7). Istotne jest, iż jako powiązania rodzinne rozumie się wyłącznie małżeństwo oraz pokrewieństwo lub powinowactwo do drugiego stopnia.

Art. 8 określa, jaki minimalny procent udziałów w kapitale innego podmiotu musi posiadać dany podmiot, aby uznać, że posiada on udziały w kapitale tego innego podmiotu (5%).

Projektowana ustawa przewiduje również, że zakazy dotyczące międzynarodowych cen transakcyjnych oraz metod szacowania dochodów w tych przypadkach stosuje się odpowiednio przy określaniu części dochodu podatnika podatku dochodowego podlegającego ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, prowadzącego działalność poprzez położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej **zagraniczny zakład**, podlegającej przypisaniu temu zakładowi (art. 9). Zgodnie z art. 3 ust. 2a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, osoby fizyczne, jeżeli nie mają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsca zamieszkania, podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów osiągniętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei na mocy art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych niemających na terytorium naszego państwa siedziby lub zarządu podlegają obowiązkowi podatkowemu tylko od dochodów osiągniętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Położony w Polsce zagraniczny zakład uzyskuje dochody na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przez określenie zakładu na potrzeby ustawy nadzorcze publicznym nad stosowaniem cen transakcyjnych rozumie się (art. 2 pkt 5):

- stałą placówkę, poprzez którą podmiot mający miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa, wykonuje całkowicie lub częściowo działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności oddział, przedstawicielstwo, biuro, fabrykę, warsztat albo miejsce wydobywania bogactw naturalnych;
- plac budowy, budowę, montaż lub instalację, prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez podmiot mający miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa;

- osobę, która w imieniu i na rzecz podmiotu mającego miejsce siedziby lub zarząd na terytorium innego państwa działa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli osoba ta ma pełnomocnictwo do zawierania w jego imieniu umów i pełnomocnictwo to faktycznie wykonuje – chyba że umowa o unikaniu podwójnego opodatkowania, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, stanowi inaczej.

Projekt ustawy określa zasady mające na celu uniknięcie podwójnego opodatkowania dochodów w sytuacji, gdy dochody podatnika będącego podmiotem krajowym zostaną przez administrację podatkową innego państwa uznane za dochody powiązanego z podatnikiem podmiotu zagranicznego i zaliczone do podlegających opodatkowaniu dochodów tego podmiotu zagranicznego (art. 10). Wówczas, w celu wyeliminowania podwójnego opodatkowania, dokonuje się korekty dochodów podatnika będącego podmiotem krajowym, jeżeli przepisy właściwych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska, taką korektę przewidują. Korekta taka służy określeniu dochodów podatnika będącego podmiotem krajowym, jakie byłyby przez ten podmiot uzyskane, gdyby warunki handlowe lub finansowe ustalone z podmiotem zagranicznym, odpowiadały warunkom, jakie byłyby uzgodnione między podmiotami niezależnymi. Rozwiązanie to stosuje się odpowiednio do podmiotu zagranicznego posiadającego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagraniczny zakład, w zakresie dochodów uzyskanych za pośrednictwem tego zakładu i uwzględnionych w jego dochodach.

Przepisy o cenach transakcyjnych w aktualnym stanie prawnym nie mają zastosowania w przypadku transakcji między spółkami tworzącymi **podatkową grupę kapitałową**. Grupę taką mogą tworzyć wyłącznie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółki akcyjne, mające siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli między innymi:

- przeciętny kapitał zakładowy, przypadający na każdą z tych spółek, jest nie niższy niż 1.000.000 zł,
- jedna ze spółek, zwana „spółką dominującą”, posiada bezpośredni 95% udział w kapitale zakładowym pozostałych spółek, zwanych „spółkami zależnymi”,
- spółki zależne nie posiadają udziałów w kapitale zakładowym innych spółek tworzących tę grupę,
- w spółkach tych nie występują zaległości we wpłatach podatków stanowiących dochód budżetu państwa,

- spółka dominująca i spółki zależne zawarły, w formie aktu notarialnego, umowę o utworzeniu, na okres co najmniej 3 lat podatkowych, podatkowej grupy kapitałowej i umowa ta została zarejestrowana przez urząd skarbowy,
- podatkowa grupa kapitałowa osiągnie za każdy rok podatkowy udział dochodów w przychodach co najmniej 3%.

W projektowanej ustawie zakłada się utrzymanie podmiotowego wyłączenia od jej regulacji dla transakcji realizowanych między spółkami kapitałowymi tworzącymi podatkową grupę kapitałową. Inaczej przepisy kreujące tego podatnika podatku dochodowego od osób prawnych stałyby się absurdalne i *de facto* bezprzedmiotowe.

Projektowana ustawa zawiera przepisy nakładające obowiązek sporządzenia **dokumentacji podatkowej** w przypadku dokonywania transakcji pomiędzy podmiotami powiązаныmi, oraz określają informacje, jakie powinna zawierać taka dokumentacja (art. 11). Podatnicy podatku dochodowego, dokonujący transakcji z podmiotami powiązаныmi z tymi podatnikami, lub transakcji, w związku z którymi zapłała należności wynikających z takich transakcji dokonywana jest bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, byłiby obowiązani do sporządzenia dokumentacji podatkowej takiej (takich) transakcji, obejmującej:

- 1) **określenie funkcji**, jakie spełniać będą podmioty uczestniczące w transakcji (uwzględniając użyte aktywa i podejmowane ryzyko). Transakcja może spełniać jedną z następujących funkcji:
  - funkcje związane z działalnością badawczo – rozwojową, polegające na zaprojektowaniu i wdrożeniu produktu, prawie do know – how, prawie do patentu i znaku towarowego;
  - funkcje produkcyjne, polegające na planowaniu i budżetowaniu wielkości produkcji, produkcji właściwej, działaniach logistyczno – materiałowych, magazynowaniu lub kontroli jakości;
  - funkcje handlowo – dystrybucyjne, polegające na zbyciu wyrobów gotowych, magazynowaniu, transporcie, utrzymywaniu centrów dystrybucyjnych, obsłudze gwarancyjnej, obsłudze posprzedażnej, rozwoju kanałów dystrybucji;

- funkcje marketingowe, polegające na reklamie, sprzedaży bezpośredniej, PR, promocji sprzedaży;
- 2) określenie wszystkich **przewidywanych kosztów** związanych z transakcją oraz formę i termin zapłaty, określenie zarówno kosztów bezpośrednich jak i pośrednich;
  - 3) **metodę i sposób kalkulacji zysków** oraz określenie ceny przedmiotu transakcji;
  - 4) określenie **strategii gospodarczej** oraz innych działań w jej ramach - w przypadku, gdy na wartość transakcji miała wpływ strategia przyjęta przez podmiot;
  - 5) wskazanie **innych czynników** - w przypadku, gdy w celu określenia wartości przedmiotu transakcji przez podmioty uczestniczące w transakcji uwzględnione zostały te inne czynniki;
  - 6) określenie oczekiwanych przez podmiot obowiązany do sporządzenia dokumentacji **korzyści związanych z uzyskaniem świadczeń** - w przypadku umów dotyczących świadczeń (w tym usług) o charakterze niematerialnym, za które należy się zapłata – oczekiwaną korzyścią jest ta zapłata, wobec czego nie ma sensu przygotowywanie szczególnego uzasadnienia.

Obowiązek sporządzania dokumentacji cen transakcyjnych uzależniony będzie od przekroczenia określonych limitów kwotowych wartości transakcji (art. 12). Limity te odnoszą się do łącznej kwoty (lub jej równoważność) wynikającej z umowy, albo rzeczywiście zapłaconej w roku podatkowym łącznej kwoty wymagalnych w roku podatkowym świadczeń i wynosiłyby:

- 30.000 euro - w przypadku świadczenia usług, sprzedaży lub udostępnienia wartości niematerialnych i prawnych, albo
- 50.000 euro - w pozostałych przypadkach.

Przeliczenie tych kwot na złote następowaloby przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski na ostatni dzień roboczy roku podatkowego poprzedzającego rok podatkowy zawarcia transakcji (art. 15).

Obowiązek sporządzenia dokumentacji obejmowałby również transakcję, w związku z którą zapłata należności wynikająca z takiej transakcji dokonywana jest bezpośrednio lub pośrednio na rzecz podmiotu mającego miejsce zamieszkania, siedzibę lub zarząd na terytorium lub w kraju stosującym szkodliwą konkurencję podatkową, jeżeli łączna kwota (lub jej równoważność) wynikająca z umowy lub rzeczywiście zapłacona w roku podatkowym łączna

kwota wymagalnych w roku podatkowym świadczeń przekracza równowartość 20.000 euro (art. 12 ust. 2).

Nowością w stosunku do obecnego stanu prawnego będą przepisy, na mocy których dokumentacja musi być sporządzona **zgodnie ze stanem rzeczywistym oraz zgodnie z przepisami prawa**. Powoduje to, że jej wymaganymi cechami ogólnymi są rzetelność i niewadliwość (art. 13 ust. 1). Dodatkowo w przypadku, gdy dokumentacja będzie prowadzona niezgodnie ze stanem rzeczywistym (nierzetelna) uznawać się będzie, że podatnik nie posiada takiej dokumentacji (art. 13 ust. 2). Zaś w przypadku, gdy dokumentacja będzie prowadzona niezgodnie z przepisami prawa (wadliwa), podatnik będzie miał możliwość usunięcia takiej wadliwości w terminie 7 dni. W przypadku gdy tego nie dokona, uznawać się będzie, że nie posiada on dokumentacji (art. 13 ust. 3). Celem wprowadzenia tych zmian jest zwrócenie uwagi na doniosłość poprawnego sporządzania tej dokumentacji, co ma ograniczyć błędy w jej sporządzaniu.

Również nowym rozwiązaniem na gruncie prawa polskiego jest zawarta w projekcie ustawy instytucja „**zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych**” (art. 14). Istotą jej jest przekazywanie zbiorczej informacji o dokumentacji cen transakcyjnych prowadzonych przez podatnika do odpowiedniego dyrektora urzędu kontroli skarbowej właściwego do kontroli stosowania cen transakcyjnych. Zbiorcza informacja przekazywana jest drogą elektroniczną do 25 dnia miesiąca następującego po zakończeniu roku podatkowego podatnika. Celem sporządzania i przekazywania zbiorczej informacji cen transakcyjnych ma być lepsza kontrola ich stosowania oraz ewentualne bardziej efektywne wykrywanie oszustw podatkowych na tym tle. Wymóg przekazania informacji zbiorczej drogą elektroniczną jest przejawem świadomości potrzeby zmodernizowania i usprawnienia dokumentacji podatkowej. Właściwy organ może jednak zażądać dokumentacji od podatnika – w takim przypadku stosowana jest forma pisemna (dla celów dowodowych).

Obowiązki w zakresie dokumentacji cen transakcyjnych oraz przekazywania zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych dotyczyłyby również podatników podatku dochodowego podlegających ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu, prowadzących działalność poprzez położony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zagraniczny zakład (art. 16).

W myśl art. 17 Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem do spraw informatyzacji określi w ramach rozporządzenia kwestie dotyczące zakresu danych zawartych w zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych, formatu elektronicznego zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych oraz układu informacji i powiązań między nimi,

sposób przesyłania zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych za pomocą środków komunikacji elektronicznej, a także kwestię rodzaju podpisu elektronicznego, którym powinny być opatrzone zbiorcze informacje o cenach transakcyjnych.

Przepisy projektowanej ustawy dotyczące zasad określania dochodu podmiotu powiązanego (art. 19 – 22) są rozwinięciem przepisów zawartych dotychczas w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 września 2009 r. w sprawie sposobu i trybu określania dochodów osób prawnych w drodze oszacowania oraz sposobu i trybu eliminowania podwójnego opodatkowania osób prawnych w przypadku korekty zysków podmiotów powiązanych⁵. Wskazać należy, że Minister Finansów zawarł tego samego typu regulacje w rozporządzeniu dotyczącym sposobu i trybu określania dochodów osób fizycznych. W przywołanym akcie wykonawczym określono również sposób, w jaki właściwe organy podatkowe ustalają dochód podmiotu powiązanego oraz informacje w oparciu, o które tego dokonują. Projektowana ustawa zawiera regulacje tej problematyki, gdyż wymaga tego konstytucyjna zasada tzw. materii ustawowej oraz zasady techniki prawodawczej. Jednocześnie zapewni to przejrzystość regulacji oraz ułatwi stosowanie przepisów o tzw. cenach transferowych (w ustawie zwanych konsekwentnie cenami transakcyjnymi). Przeniesienie powyższej regulacji z aktu wykonawczego do ustawy ma również na celu zapewnienie zgodności z art. 217 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 23 zawiera stawki, które można określić mianem stawek sankcyjnych. W szczególności należy wskazać na stawkę określoną w ust. 2 art. 23. Jest to stawka przewidziana dla podstawy opodatkowania stanowiącą stratę, jaką generują podatnicy podatku dochodowego niebędący osobami fizycznymi nielegalnie transferując zyski poza terytorium Polski.

Przepis zawarty w art. 24 określa, jakie wytyczne ma w szczególności uwzględnić Minister właściwy do spraw finansów publicznych wydając rozporządzenie, w którym określi sposób i tryb określenia dochodów w drodze oszacowania oraz sposób i tryb eliminowania podwójnego opodatkowania w przypadku korekty zysków przedsiębiorstw powiązanych.

Organami właściwymi w sprawach nadzoru nad stosowaniem cen transakcyjnych będą organy podatkowe właściwe w sprawie podatku dochodowego od osób prawnych i podatku dochodowego od osób fizycznych oraz organy kontroli skarbowej. Dlatego też konieczne jest rozszerzenie zakresu kontroli skarbowej (art. 26).

---

⁵ Dz. U. Nr 160, poz. 1268.

Dodatkowo, uchyla się regulacje dotyczące cen transakcyjnych zawarte dotychczas w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (art. 25 i 27).

Ustawa zawiera również przepis przejściowy mający uregulować sytuacje postępowań wszczętych w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów regulujących materię cen transakcyjnych. W takiej sytuacji do postępowań dotyczących określania dochodów podmiotów powiązanych wszczętych przed wejściem dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe (art. 28).

Projektowana ustawa porządkuje i unowocześnia przepisy dotyczące cen transakcyjnych już istniejące w polskim systemie prawnym. Wprowadza ona również nowe rozwiązania przeciwdziałające stosowaniu w obrocie gospodarczym cen transakcyjnych mających na celu uniknięcie opodatkowania. W związku z czym zaleca się jej jak najszybsze uchwalenie. Wskazać jednak należy, że z uwagi na dużą ilość podmiotów, których będzie ona dotyczyć, jak również nowe obowiązki dokumentacyjne, ustawa zawiera 60 dniowe *vacatio legis* (art. 29).

5. Ocena skutków regulacji

A. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje akt normatywny

Projekt zawiera regulacje mające wpływ na podatników podatku dochodowego od osób fizycznych, podatników podatku dochodowego od osób prawnych oraz administrację podatkową. Administracja podatkowa jest przygotowana do wprowadzenia w życie regulacji wynikających z nowej ustawy. Projektowane regulacje różnią się w aspekcie techniki legislacyjnej od dotychczasowych rozwiązań, oraz modyfikują podstawowe mechanizmy dotyczące materii przepisów antitransferowych. Dlatego w początkowym okresie obowiązywania ustawy mogą występować trudności z jej stosowaniem, jednak w dłuższej perspektywie projektowane przepisy zminimalizują wywóz kapitału i nadwyżek finansowych za granicę w celu ucieczki od opodatkowania.

B. Konsultacje społeczne.

W celu wypracowania rozwiązań efektywnych, a jednocześnie uwzględniających w największym możliwym zakresie oczekiwania partnerów społecznych, przed przekazaniem Marszałkowi Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej przedmiotowy projekt ustawy został zaopiniowany przez .....

C. Wpływ aktu normatywnego na dochody i wydatki sektora finansów publicznych.

Projekt ustawy będzie miał pośredni wpływ na dochody i nie będzie miał bezpośredniego wpływu na wydatki sektora finansów publicznych. Przedstawione regulacje zwiększą efektywność systemu fiskalnego jako całości, zwłaszcza podatków dochodowych.

Proponowana nowelizacja powinna prowadzić do zwiększenia dochodów budżetowych z tytułu podatków dochodowych, zarówno od osób fizycznych jak i prawnych. Nowe przepisy przyczynią się do uszczelnienia polskiego systemu podatkowego w zakresie przeciwdziałania stosowaniu w obrocie gospodarczym cen transakcyjnych stających się w istocie cenami transferowymi. Z uwagi na brak rzetelnych

danych dotyczących cen transferowych nie jest możliwe dokładne oszacowanie skutków fiskalnych projektowanej ustawy.

Analizując wpływ proponowanej ustawy na dochody sektora finansów publicznych należy brać także pod uwagę, że jest ona częścią większego pakietu ściśle powiązanych regulacji, mających na celu racjonalizację i zwiększenie efektywności polskiego systemu podatkowego. Zatem skutki budżetowe przedmiotowego projektu należy rozpatrywać również z uwzględnieniem efektu synergii, jaki powstanie w wyniku równoległego wprowadzenia do polskiego systemu prawnego rozwiązań dotyczących opodatkowania transferu dochodów do kontrolowanych jednostek zagranicznych, instytucji Rejestru Operacji Gospodarczych, postępowania ujawnieniowego w zakresie podstaw opodatkowania oraz tzw. „podatku wyjścia”. Przedmiotowy pakiet ustaw – jako całość – z jednej strony pozwoli utrzymać bazę podatkową na dotychczasowym poziomie, a zapewne także ją zwiększy, z drugiej strony, podnosząc efektywność całego systemu fiskalnego, zapewni dodatkowe wpływy do budżetu. Jednocześnie zauważyć należy, że pozytywne oddziaływanie fiskalne rozwiązań nie nakładających wprost nowych obciążeń podatkowych będzie miało charakter pośredni, jednakże działania zmierzające do zwiększenia sprawności i skuteczności funkcjonowania aparatu skarbowego są równie istotnym elementem systemu redystrybucji dochodów, co bezpośrednie obciążenia podatkowe. Uwzględniając kompleksowość i wzajemny synergiczny skutek oddziaływania proponowanych w ramach pakietu narzędzi i instytucji prawnych, szacuje się, że wejście w życie ustaw składających się na przedmiotowy pakiet pozwoli uzyskać dodatkowe dochody budżetowe rządu 65 – 73 mld zł rocznie. Projektodawca przewiduje, że proponowane akty prawne doprowadzą do zwiększenia wartości dochodów budżetowych z tytułu obydwu podatków dochodowych średnio o 10 – 12% w pierwszych latach obowiązywania tych regulacji. Jednocześnie w tym okresie powinny się zwiększyć dochody z tytułu podatków pośrednich (podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego) o około 5 – 6%. Na to nałożą się dodatkowe wpływy z tytułu zmian w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych (opodatkowaniem objęte zostaną dochody kontrolowanych jednostek zagranicznych) oraz wprowadzenia tzw. „podatku wyjścia”. Skutki całego pakietu ustaw w skład, którego wchodzi projektowany akt prawny będą więc jednoznacznie pozytywne dla sektora finansów publicznych ze względu na wzrost dochodów budżetowych zarówno na szczeblu centralnym jak i

samorządowym (ze względu na udział jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z tytułu podatku dochodowego).

Projekt ustawy nakłada dodatkowe obowiązki na polskie organy podatkowe, związane w szczególności z obsługą zbiorczej informacji o cenach transakcyjnych. Realizacja tych zadań nie powinna jednak implikować konieczności wyasygnowania dla aparatu skarbowego dodatkowych, specjalnych środków publicznych. Obciążenie nowymi zadaniami nie będzie znaczne. Ponadto zadania te mieszczą się w dotychczasowych formach działania administracji podatkowej. Wobec tego należy oczekiwać, że nowe obowiązki będą realizowane przy wykorzystaniu dostępnych już obecnie zasobów kadrowych i materialnych aparatu skarbowego oraz w ramach obecnych planów budżetowych, nie zwiększając poziomu wydatków sektora finansów publicznych.

D. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Ustawa zawiera rozwiązania, które przyczynią się do zwiększenia konkurencyjności polskich podatników wglądem działającej na rynku polskim konkurencji z innych krajów UE i państw trzecich. Każdy z podatników działać będzie na tych samych zasadach.

E. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy.

Wejście w życie ustawy nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Poprawa warunków funkcjonowania przedsiębiorstw (jasne określenie zasad w przypadku cen transferowych), może przyczynić się do wzrostu zatrudnienia.

F. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt ustawy nie będzie miał bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

G. Wskazanie źródeł finansowania.

Projekt ustawy nie pociągnie za sobą bezpośrednich obciążeń budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

H. Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy według wstępnej oceny projektodawcy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.